

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

68. ÅRGANG

6. OKTOBER 1956

A V I N N H O L D E T :
TO BUDSKAP FRA FIRENZE - WARSZAWA, NØKKEL-
STILLING MELLOM ØST OG VEST - BLIKK PÅ TIDEN -
HYA GROTTENE SKJULTE - KIRKEVIGSLING I STAVAN-
GER - PETER SCHINDLER: TAKK TIL NORGE - PAUL
CLAUDEL: «JUNGFRUN KLOCKAN TOLV» - UTENLANDSNYTT

NR
18

NESTE NUMMER KOMMER 20. OKTOBER 1956.

ROSENKRANSEN

Rosenkransen uttrykker en bestemt form for religiøst liv. Den enkelte kan fastslå at han ikke kan noe med den — det blir hans sak. Men han må ikke si at denne bønn er innholdsløs eller lite kristelig, for med det ville han bare vise at han ikke vet hva det dreier seg om.

Når det gjelder selve perlekjeden, så er dens oppgave øyensynlig å berre annet for visse austrengelser med å samme den ytre oppmerksomhet. Den ene perle lærer oss frem til den neste. Perlene taler moter gjentagelsene innemot et visst mål, som lang eriarling når vi er det rette. Var målet ikke det rette, måtte vi passe på at vi ikke ble avleidet ved for me eller navnet i for meget og ærvede de trukket bort fra det egentlige. Perlene berir oss fra dette, de teller i stedet for oss... Men så er det altså likevel noe «teknisk»? Jo, men finnes ikke dette «tekniske» i alt liv? Om alle ting, også de åndelige, sier man at de må læres. Men vi lærer gjennom øvelse, og «øvelse» vil ikke si noe annet enn at det formes en «teknikk». Ved dens hjelp går handlingen av seg selv, frigjøres kraft og oppmerksomhet til å samles om det viktigste. Så lenge en ikke kan en ting, må en føre oppsikt med hver enkelt handling, og det egentlige blir forsømt. Men så snart man kan — og det vil si, når man har utviklet en viss teknikk — frigjøres det egentlige. Rosenkransens kjede har ikke annen betydning enn denne.

Ved hver perle bes en bønn, altså ord, som enten stammer fra Den hellige skrift eller den kristne overlevering. Disse ord vender stadig tilbake. De utgjør den åpne, levende verden, der bønnens virksomhet utfolder seg, en kraftfeltenes og ordenes verden. Så snart vi uttaler ordet, oppstår sprogets hjem omkring oss. Vår egen tales og vårt livs historie blir levende, og bak den vårt folks historie, innføyret i hele menneskehetens historie. Og som ord fra Den hellige skrift danner de hveivet over Apenbaringens hellige hjem, der den levende Gud er blitt vår sannhet.

Etter Romano Guardini.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs Kirke
Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd. } Oslo
St. Dominikus kirke.
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet. }
St. Pauls Kirke
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus
Øyenklinikken
St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinikk, Hamar
St. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss.
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

*
Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

FOR OKTOBER - ROSENKRANSENS MÅNED

GUDSMODERS ROSENKRANS

Rosenkransbønnens særlige form og betydning — Praktiske anvisninger — Kort fortolkning av mysteriene.

Av Romano Guardini.
64 s. Kr. 2.35. Utgitt av St. Ansgars Forlag, København. Bestill den hos: Katolsk Bok- og Bladsentral, Akersveien 5, Oslo.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 7. OKTOBER 20. s. etter Pinse: Rosenkransfesten. Ep. Ordspr. 8, 22—24; 32—35. Ev. Luk. 1, 26—38. Mandag: Birgitta, enke. Tirsdag: Johannes Leonardi, bekj. Onsdag: Francisco Borgia, bekj. Torsdag: Marias morsverdighet. Fredag: Ferialdag. Lørdag: Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 14. OKTOBER 21. s. etter Pinse: Ep. Efes. 6, 10—17. Ev. Matt. 18, 23—35. Mandag: Theresia, jomfru. Tirsdag: Hedvig, enke. Onsdag: Margareta Maria Alacoque, jomfru. Torsdag: Lukas, evang. Fredag: Peter fra Alcantara, bekj. Lørdag: Johannes Cantius, bekj.

SØNDAG 21. OKTOBER 22. s. etter Pinse: Ep. Fil. 1, 6—11. Ev. Matt. 22, 15—21.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	8.30	9.45 m. eng. pr.
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 37 78 68	—	8.15
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelsngt. 1, tlf. 2019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.00	10.30
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLESTRØM: St. Magnuss kapell, Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 9028 (Drammen)	—	9.00
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45

TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:

TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.30	9.15
KRISTIANSUND N.: St. Eystein kapell, Lars Guttormsensgt. 68, tlf. 2779	7.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kapell, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30

DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:

TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 314	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 20.

Annonser: 8 dager før utg.-dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

TO BUDSKAP FRA FIRENZE

I det kristne Italia av i dag inntar Firenze en spesiell plass, — byen er likesom hjertet i landets bestrebelse på å fornye seg selv. Den har ikke glemt at den var Appeninerhalvøyas åndelige hovedstad i tidligere tider, ja at den en tid endog var skolemester for hele Europa. Den er fødestedet for drømmen om en kristen humanisme, og det har sikkert en viss betydning at Savonarolas hjemsted også er La Pira s, Firenzes berømte borgermester. Her døde også nylig en av vår tids største ånder, Giovanni Papini. En blir uvilkårlig litt beveget når en i to Firenze-tidsskrifter på en gang kan lese en meget god artikkel av La Pira, og det siste som Papini skrev. Den ene er sterkt engasjert i nåtiden, den andre står alt på terskelen til evigheten, og det er nettopp denne så nødvendige forbindelse som gjør det florentinske budskap av i dag så verdifullt — på samme måte som det var det før i tiden.

I juli/august-nummeret av tidsskriftet «Città di Vita», som utgis av fransiskanerne i Santa-Croce, offentliggjøres Giovanni Papinis budskap, som han hadde diktet under den siste periode av sin sykdom. Han hadde anmodet redaksjonen om å offentliggjøre det når han var død, som et åndelig testamente og siste budskap til litteraturens verden om hans vilje og tro.

PAPINI: *Lykkelig i ulykken.*

Det overrasker meg at så mange mennesker undrer seg over den ro jeg viser i denne elendige tilstand jeg er redusert til på grunn av sykdommen. Jeg kan ikke lenger bruke hverken ben, armer eller hender, og jeg er blitt nesten blind og nesten stum. Jeg kan ikke gå lenger, ikke trykke en venns hånd, ikke engang skrive navnet mitt. Jeg kan ikke lese mere, og det er blitt nesten umulig å konversere og diktere. Det gis ingen erstatning for disse tap, og de er særlig forferdelige for en som elsket å gå fort, å lese til alle døgnets tider, og skrive alt — brev, artikler, bøker — med egen hånd. Men det jeg har igjen å si må føres nøyaktig opp, og det er det viktigste og det beste som gjenstår.

Det er nok så at mennesker og ting nå flimrer for meg som utydelige og svake former, som fantasifigurer sett gjennom et forheng av grå aske. Men jeg er likevel ikke dømt til totalt mørke, jeg

kan enda nyte den lykke sollyset fører med seg, og strålesirkelen fra en lampe. Enda kan jeg skimte farvene fra blomster når de holdes helt inntil det høyre øyet, likeså trekkene i et ansikt. Endog disse rester av et tapt syn gir meg hver gang en glede som var det et mirakel, jeg som i tyve år har levet i angst for det konstante mørke.

Men det er ikke alt: Jeg har fremdeles den glede å kunne høre stemmen til en venn, jeg kan høre vakre dikt, melodien i en sang eller en av disse symfonier som bringer varme og fornyelse til hele mitt vesen.

Og alt dette er intet sammenlignet med de guddommelige gaver som Gud har latt meg få beholde evnen til å nyte. Tvers igjennom dagliglivets kamp har jeg kunnet bevare troen, forstanden, hukommelsen, kjærligheten til meditasjon og tenkning, og dette indre lys som kalles intuisjon eller inspirasjon. Jeg har likeledes bevart hengivenheten for min familie, kjærligheten til mine venner, jeg har beholdt evnen til å elske også de mennesker jeg ikke kjenner personlig, og jeg kjenner lykken ved å være elsket av alle dem som bare kjenner meg gjennom mine bøker. Og enda kan jeg meddele andre mine tanker og følelser, selv om det skjer på bekostning av tusen vanskeligheter.

Hvis jeg hadde kunnet bevege meg, tale, se, skrive, men min ånd var tåket og tillukket, forstanden sløvet og ufruktbar, hukommelsen sen eller sluknet, fantasien uttørret og hjertet likegyldig, ville min historie ha vært uendelig meget frykteligere. Jeg ville vært en død sjel i en unyttig levende kropp. Hva skulle det tjene til å ha talens bruk hvis jeg ikke hadde noe å si? Jeg har alltid fremholdt åndens overlegenhet over materien, jeg ville være en løgner og bedrager hvis jeg nå, når prøvelsens time er kommet, forandret min mening under presset fra mine lidelser. Men jeg har alltid foretrukket martyriet fremfor en svekket ånd.

Og mens jeg nå er i gang med bekjennelsen, vil jeg endog gå lenger enn til det som er sannsynlig — og bekrefte det utrolige. Ungdommen merkes på tre vesentlige ting: Viljen til kjærlighet, den intellektuelle nysgjerrighet og pågangsmotet. Til tross for min alder og mine skrøpeligheter føler jeg en uimotståelig trang til å elske og bli elsket, jeg merker en umettelig trang til å få vite nytt på alle vitenskapens og kunstens områder, og jeg gir ikke avkall på polemikk og angrep når det gjelder høyere verdier.

Selv om jeg skulle gå for å være offer for en latterlig forvirring, er jeg så dumdristig å påstå at endog i dag føler jeg meg båret avsted av ungdommens flodbølge på livets veldige hav.

LA PIRA: *Gjenoppbygge pyramiden.*

Det er titelen på Giorgio La Pira s budskap, trykt i tidsskriftet «L'Ultima». Det er egentlig et foredrag han holdt på Den kristne fredsbevegelsens 10. kongress i Beirut om det aktuelle emne: Forbindelsen mellom Øst og Vest. Foredraget var langt mer omfattende enn rett og slett den politiske og materielle sameksistens. Her kan man snakke om meta-politikk, da La Pira først og fremst søker å gjeninnsette menneskehetens historie, også den samtidige, i dens eneste legitime perspektiver, nemlig troskapen mot troen, mot den konkrete nåtid og mot

WARSAWA

nøkkelstilling mellom øst og vest

Av JEAN LAMY

I følge de siste statistikker har Den polske folke- republikk nærmere 28 millioner innbyggere. Blant alle drabantstatene har den den sterkeste og best utrustede hær. Gjennom Polen går veien til de to områder som er kommet lengst i retning av kommunistisk lydighet, nemlig Øst-Tyskland og Tsjekkoslovakiet. Når en så tilføyer at ingen andre steder innen den sovjetrussiske innflytelsessfære er den indre motstand mot diktaturet, Den katolske kirke og den nasjonale motvilje overfor russerne så sterk som i Polen, forstår enhver utenlandsk iakttagere at de sovjetrussiske makthavere anser nøkkelstillingen ved Weichsels bredder for å være av største betydning. Og en forstår hverken briternes eller tyskernes mangel på sans for den polske faktors verdi. De tragiske begivenheter i Poznan måtte til for at Vest-Europa skulle bli oppmerksom på dette smertefulle

menneskenes evige kall. Her skal bare gjengis enkelte avsnitt av foredraget, som var meget langt:

Hva kan man gjøre når man står stillet overfor det tunge og uendelige drama som menneskeheten av i dag representerer? Hva Vestens kultur angår, er svaret fullstendig klart: Verdiskalaen må gjenopprettes, pyramiden bygges opp igjen, alle menneskelige verdier må forankres i Gud og Kristus.

Denne gjenoppbygging kan ikke begrenses til det kulturelle område, den må bety en gjennomgripende restaurering av det sosiale byggverk, og må gi samfunnet, staten, finansene, hele sivilisasjonen et nytt ansikt. Den må kunne løse de problemer som setter menneskenes elementære eksistens på spill: arbeide, boliger, skole, selve livets kvalitet.

Et kollektivverk av Vestens og Østens kulturer.

Men kan Vestens kultur greie å gjennomføre en slik kolossal restaurering og utvikling av den moderne verden? Eller trenger den — for at en forvandling skal bli virkelighet — vennskapelig samarbeide med andre sivilisasjoner som er grunnlagt på Gud, og som, for å si det slik, har en fundamental metafysisk og teologisk struktur?

Svaret gir ikke plass for tvil. Gjenoppbyggingen og utviklingen av den moderne verden kan bare bli et slags kollektivverk. For å bli virksomme midler til fornyelse, er det nødvendig at de forskjellige sivilisasjoner går opp i hverandre og stimulerer hverandre; det den ene mangler, bør kunne skaffes av de andre.

Hvis Vestens kultur trues av en overdreven humanisme og en tøylesløs dyrking av teknikken, kan den østlige verdens kultur ha en heldig innflytelse ved å insistere i langt sterkere grad på Guds oversanselige verdi, og på bønner, som er forening med Gud. Og hvis Østens kultur er truet av for megen metafysikk og åndelighet slik at det daglige livs problemer blir bagatellisert, står det til den vestlige

punkt i Øst, men interessen er alt dabbet av i løpet av et par måneder. Ikke desto mindre er det som foregår i Polen i dag viktigere sett på lengere sikt enn arbeideroppstanden den 28. juni, som var et lokalt og forbigående symptom på en omfattende krise.

Polen er skueplassen for en tilspisset kamp mellom to retninger som forenklet og med urette kalles stalinisme og titoisme. Det er ingen annen likhet mellom det polske opprør i 1956 og det jugoslaviske skisma i 1949 enn at drabantene har forsøkt å ryste og løse på sin herres absolutte og eksklusive tyranni. På alle punkter er det en iøynefallende forskjell. I Polen er det en gruppe som ikke har noen utpreget sjef, — kanskje blir det en vakker dag Gomulka, men enda har han ikke oppnådd denne verdighet. Gruppen eller sammenslutningen består av intellektuelle eller halv-intellektuelle som ønsker å utvide sitt eget samfunnslags virkeområde, og skaffe hele nasjonen mer åndelig frihet og bedre materielle betingelser. Men til forskjell fra Tito, drømmer de ikke om å forlate den sovjetrussiske leir, selv ikke for en begrenset tidsperiode, heller ikke om en diplomatisk og militær flirt med Vesten. Det de vil er å få løsnet på de avhengighetsbånd

verden å yte denne tilbøyelighet vederlag ved å gjøre oppmerksom på den rent teologiske verdi som også dagliglivets problemer kan ha.

For en positiv sivilisasjon.

Opp mot en gudsfientlig og materialistisk sivilisasjon kan det bare stilles en med positivt fortegn: en teologisk og åndsbåren sivilisasjon, det vil si grunnlagt på Gud og den menneskelige ånd. En positiv sivilisasjon vil si: åpen for alle vår tids store problemer: arbeide, boligvanskeligheter, sosial rettferdighet, statens struktur, kultur osv.

Dette er den drivkraft som har inspirert Firenze-kongressene, en oppfordring adressert til alle folk, til alle sivilisasjoner og kulturer om å gjenopprette den teologiske struktur i tingene, og å løse problemene for de minste i samfunnet i lyset av disse gjenoprettede verdier.

Opp mot en utelukkende jordisk forhåpning stilles en forhåpning på engang både humanistisk og teologisk: håp om arbeide, hus, rettferdighet, men forenet med håpet om høyere goder: frihet, åndelig liv, Gud, den menneskelige persons endelige mål og fullendelse . . .

Både Østens og Vestens store problem (også Afrikas) er til syvende og sist dette: Å løse de tekniske, økonomiske, sosiale og politiske problemer som vår tid har gjort uholdbare, men løse dem uten å fornekte menneskets høyeste verdier, løse dem innen rammen av en sivilisasjon og kultur hvis vesentlige grunnlag er Gud.

Den eneste lovlige kamp i dag er den kamp som med størst mulig energi utfolder seg og kjempes på to fronter, den ene for det daglige, den andre for det åndelige brød, en ideologisk kappestrid om alle folks tekniske, økonomiske, sosiale, kulturelle, åndelige og religiøse utvikling.

som knytter dem til Kreml, alt i mens de forblir overbevist om at det består felles uoppløselige politiske interesser mellom Polen og Russland på det internasjonale område, og at det ville være meget farlig for deres eget land å kompromittere disse. Ennvidere til forskjell fra diktatoren i Beograd tar hans medbeilere i Warszawa ikke sikte på å vende tilbake til den sovjetrussiske allianse ved å gå omveien om nøytraliteten, for de forlater ikke alliansen. Heller ikke tenker de selv på å forandre Kremles politikk, eller å spille en aktiv rolle i verdensbegivenhetene. Tvert i mot ønsker de varige økonomiske og kulturelle kontakter med naboen i øst. De søker å skape en følelse av relativ frihet i landet, og — noe som fremfor alt skiller dem fra jugoslaverne — de befatter seg ikke hovedsakelig med kampen mot Kirken. Her må straks tilføyes at deres begreper om frihet er totalt forskjellig fra våre, og at disse mer medgjørlike personers ateisme og antiklerikalisme i virkeligheten neppe står noe tilbake for de hårdkoktes holdning. Det dreier seg om taktiske avvikelser: gemyttene skal beroliges, så unngår en å opphisse den religiøse følelse hos folkemengden, for den er dyp selv blant forkjemperne i regjeringspartiet.

Alt dette virker høyst uttaltende på de ekte moskovitter som anser det for vesentlig aldri å fjerne seg en tomme fra den linje som trekkes opp i Kreml, og som regner ethvert annet regime utenom politidiktaturet for uforenlig med det marxistiske dogme. Nå eksisterer det for tiden en viss motsigelse mellom instruksjonene fra Moskva og «dzierzy-mordy-metodene» som de kalles i Polen. Men tilhengerne av den hårde skole vet at de får støtte fra Russland, som passer på enhver svikt i sovjetleiren for at ikke den antimarksiske opposisjon skal få anledning til å reise hodet. Sovjetsamveldet har flere ganger grepet inn i den duell som utkjemper innen det polske kommunistparti: artikler i Pravda, radiokommentarer, skritt som sovjetambassaden har foretatt, og nå sist, Bulganins og Jukovs reise til Polen, — ingenting har manglet. Bulganin og Jukov var i Warszawa de to siste ukene i juli, angivelig for å delta i de nasjonale festligheter, i virkeligheten for å øve press på sentralkomiteén i PZPR (kommunistpartiet), som hadde plenarmøte på den tid. De kritiserte kraftig pressen i Polen og bløtheten hos «tallrike kamerater», og strødde på den annen side om seg med politiske og økonomiske løfter.

Hvilke resultater medførte så dette? De polske kamerater passet seg for å gå til åpen motstand, og har i stedet behendig unngått de russiske krav ved hjelp av bimanøvrer. Tilsynelatende er de sovjetrussiske teser å finne i sentralkomiteéns endelige beslutninger. Men virkeligheten er noe annerledes. For bare å nevne et eksempel på det personlige plan: En av sekretærene i sentralkomiteén, Jersy Morawski, ble fjernet fra PZPR's råd da han hadde gitt uttrykk for avvikende tendenser. Likevel sitter han på sin plass i selve hjertet av partiets organisasjonsapparat. Tre stillinger i Politbyrået som ble ledige ved at en døde og to kom i unåde, er blitt besatt med personer fra den reformatoriske leir.

En som er kommet særlig hurtig til topps i det

polske kommunistparti er Edward Gierek. Han er født i 1913, sønn av en grubearbeider og selv grubearbeider, og han bodde i Frankrike omtrent uavbrutt fra han var 10 til han var 30 år. Han er snarere belgisk-fransk enn polsk kommunist. Da han kom tilbake til sitt fødeland, ble han leder for Katowice-seksjonen av partiet. I mars i år ble han overflyttet til sentralen i Warszawa, og har siden vært den ivrigste forkjemper for den famøse demokratisering eller en vesteuropeisk preget kommunisme. For tiden leder han ettersøkelseskommissjonen i Poznan, og den diskresjon denne arbeider med, skyldes nok ham.

I den senere tid har forordningene fra Politbyrået og sentralkomiteén vært i overensstemmelse med den moderate linje. Blant de moderate er Gierek, Cyrankiewicz og en del andre ex-stalinister. Men selv om demokratiseringen fortsetter, opprettholder kommunistene all kontroll i det offentlige liv, og noe opposisjonsparti vil ikke bli tålt.

Den mest selsomme avvikelse i Warszawa er den behandling gjenoppreiste titoister har fått. Et forsiktig presekommuniké bekjentgjorde nylig at medlemmene av Politbyrået hadde tilbakekalt de utstedte anklager mot «kameratene Gomulka, Sychalski og Kliszko», og at man etter å ha hatt en samtale med Gomulka, hadde gjenopptatt ham i partiet med alle rettigheter. Samme dag ble Kliszko, som såvidt var kommet ut av fengslet, utnevnt til visejustisminister. Gomulka forbeholder seg å komme sterkere igjen senere, og anledningen vil by seg når PZPR skal ha sin 3. kongress i mars neste år. Da kommer de avgjørende «runder» til å bli utspilt om maktutøvelsen i det polske folkedemokrati.

Den nåværende fase i begivenhetene synes lysere enn det som ble spådd like etter Poznan. Men la oss se hva som kommer til å hende! Det kan komme en etappe hvor de moderate får anledning til å utnytte sin erfaring til bunns. La oss bare ikke glemme at Moskva beholder muligheten for en mellomkomst som ikke har noe med sameksistens å gjøre, men som gir tingene en annen vending — helt i sovjet-systemets favør. En må heller ikke glemme at de materielle livsbetingelser fortsatt er meget vanskelige i Polen. De offisielle talsmenn er i det minste forsiktige nok til ikke å love noen særlig bedring på dette område i årene fremover. Men hvor gjerne skulle vi ikke oppleve at vi tar feil, og få se Polen engasjert på en vei som fører til uavhengighet og frihet.

Jean Lamy.

Ingen diplomatiske forbindelser mellom Vatikanet og Sovjet

«Osservatore Romano» har dementert kategorisk muligheten for opprettelse av diplomatiske forbindelser mellom Vatikanet og Sovjetsamveldet under de nåværende forhold. Den sovjetrussiske chargé d'affaires i Roma avla for kort tid siden besøk hos den apostoliske nuntius i Italia. Dette foranlediget en lengere artikkel i det kommunistiske blad «Vie Nuove», hvor man var kommet til de mest usannsynlige sluttninger i anledning av besøket. «Osservatore Romano» skriver at det bare er uttrykk for en ny sovjetrussisk taktikk som tar sikte på å tvinge katolikken i kommuniststatene og også andre steder til å godta de tilstander som er oppstått under forfølgelsene de senere år.

BLIKK på TIDEN

■ Norske Kvinners Nasjonalråd har nylig avsluttet sitt 15. landsmøte på Lillehammer. Etter en inntrengende appell av statsadvokat L. J. Dorenfeldt ga landsmøtet en samlet uttalelse som går inn for at straffelovens strenge minstestraft for sedelighetsforbrytelser blir nedsatt. Hvilket bringer Nasjonalrådet i en nokså paradoksal situasjon, for såvidt som det i sin tid henvendte seg til justisministeren for tvertom å få skjerpel straffen for slike forbrytelser. Bak denne kувending ligger der imidlertid en konkret erfaring, som statsadvokat Dorenfeldt påpekte meget klart. De skjerpede lovbestemmelser har hatt en virkning motsatt av den tilsiktede, for så vidt som de praktisk har ført til stadig flere frifinnelser, påtaleunntalinger og betingede dommer. Dette er ingen tjent med, dersom det er beskyttelse av kvinnens og barnets integritet man har for øye. Statsadvokaten ga også en skarpere formet begrunnelse enn vi er vant med fra juristhold, for det faktum, at mens andre lovovertreddere siden krigen er blitt redusert med gjennomsnittlig vel 20 % har sedelighetsforbrytelsene tvertom øket med 20 %:

«Denne utvikling skyldes den stadig sterkere kretsen om det seksuelle i det moderne samfunn, og som filmen og den kulørte presse bærer en vesentlig del av ansvaret for. Man må ha grunn til å anta at almenheten til en viss grad er tilbøyelig til å resignere når det gjelder det abnorme, til dels også akseptere det, etter å ha vært føret gjennom lengre tid i endel av dagspressen, Kinsey-rapporter m. v.» («Morgenbladet»s referat 18. september.)

Hvor lett og ubesværet begrepsforvirringen opptrer under saklighets villedende maske fremgår blant annet av en noen måneder gammel kronikk av Rolv Løvaas, hvis noe eiendommelige moralbegreper vi har hatt anledning til å ta stilling til tidligere, i forbindelse med hans forsvar for «barmhjertighetsdrap» på debile barn. Under overskriften «Sedelighetssaker — og sunn fornuft» («Verdens Gang» 12. juli) gir han et temmelig skremmende bilde av hvor tynn den humanistiske tråd er innen visse radikale og avkristnede tankebaner her hjemme. Som han, mener også vi at drakoniske dommer på dette særlige område er av det onde, både fra rettferdighetens og generalprevensjonens hensyn. Som han, mener også vi at notorisk syke mennesker skal sikres, ikke straffes. Men mot hans tendens til i sin alminnelighet å bagatellisere skadene, ansvaret og det spesifikt forbryterske ved for eksempel mange av overgrepene mot mindreårige, er der all grunn til å reagere skarpt. Den «sunne fornuft» som han efterlyser går ikke minst ut på å avkreve mennesket den ansvarlighet for sine gjerninger som all moral og all rettsfølelse hviler på.

■ Vi lever i «delegasjonenes» tidehverv, og det er ikke merkelig at mange, i fortvilelse over den kalde krigs trussel, setter sitt siste håp til den menneskelige kontakt tvers over jernteppet. Hvert enkelt tilfelle, og de er blitt mange i den siste tid, reiser argumenter for og imot, og representerer en mer eller mindre vellykket balanse-akt mellom isolasjonens Scylla og medløperiets Charybdis.

På kirkefronten har biskop Eivind Berggrav i et intervju til det danske «Kristeligt Dagblad» talt fritt fra leveren. Ingen skal kunne påstå at det ikke er et spørsmål hvor nettopp han av gode grunner taler med en ganske særegen tyngde og autoritet. På bakgrunn av at en dansk kirke-delegasjon i år har avlagt en offisiell visitt i Sovjet, og at det danske bispe-

møte har besluttet å invitere representanter for den russiske kirke på offisielt besøk i Danmark, uttaler han (cf. «Morgenposten» 22. september):

«Der er i Sovjet en kirke som servilt underordner seg en åpent «gudløs» stat og dens propaganda, ja, verre enn gudløs, statens «videnskapelige» livsanskuelse er fiendtlig og foraktende overfor enhver tro av kristen art. Det er en usannhet hvis vi later som om dette ikke er det faktiske forhold.

— Men staten tolererer jo kirkens eksistens?

— Det gjør for meg at jeg ser det hele som enda verre. Derved tåkelegges nemlig det motbydelige. Ved å besøke og feste og holde gudstjeneste med en kirke som den ortodokse i Sovjet kommer vi på randen av et forræderi.»

Det er — under det forbehold av riktig referat som alltid skal tilregnes intervjuobjekter — overraskende strenge ord fra en av den protestantiske økumenismes førende internasjonale personligheter. Og biskopen gir da også uttrykk for en betydelig reservasjon overfor den ortodokse kirke, en tilbakeholdenhet som også finner sin begrunnelse i dens «katolske» natur og troskap mot tradisjonen som norm for det kristne ortodoksi, hvilket er «helt fremmed for de evangeliske kirkesamfunn.» Man skal ganske visst ikke legge for stor vekt på kvantiteter og tall når det gjelder åndsverdier. Men står 650 millioner av de 800 millioner som idag er døpt i Kristi navn virkelig, sett fra Norge, i en dødbringende «villfarelse», fordi de altså er romerske eller greske katolikker, da må kirkehistorien virkelig fortone seg som nær sagt grenseløst tragisk i et luthersk perspektiv. Men biskopen fornekter ikke sin sunne sans for virkeligheten: «La oss ikke drømme i utopisk enhetsiver, men være åpne for realiteter, både for dem som skiller oss og for dem som dypt forener oss. Det er på det organiske plan, og ikke på det organisatoriske, at livslinjen går.» Det turde være sannheten om den langsomme vekst inn i en synlig, organisert kirkelig enhet som er alle kristnes tålmodige håp.

■ Den ikke direkte matnyttige faglitteratur får en mager skjebne i vårt lille, og endatil splittede sprogsamfunn. I disse høstdagene da forleggertefen gir seg utslag i plastikk-bundne, farverike og over-illustrerte reisebeskrivelser nær sagt uten tall, kan det være verd å minne om at slike ting som essays, memoarer, kulturkritiske, idéhistoriske og filosofiske skrifter fører en trist og truet skyggetilværelse i det som med et hjemme-koselig uttrykk betegnes som vår «bokheim», og at tidsskriftene — de få vi har — lider av synlig svinnsott i den mektige slagskyggen til velnærte og æsende kulørte ukeblad.

Her og der, utenfor de store reklameorganer og følgelig nesten ubemerket, skjer der allikevel en og annen utvilsomt uegennyttig innsats i kulturens tjeneste. Her vil vi nevne to. Den første er en serie ikke engang trykte, men (nydelig) sten-silerte småskrifter som det ærverdige damebladet «Urd» utgir «på si». Blant de første nr. i serien har vi merket oss to levende brevsamlinger som gir nærbilleder av Camilla Collett (ved Leiv Amundsen) og maleren Nikolai Astrup (ved Trygve Vrenne), samt en samling eiendommelige japanske fortellinger av Lafcadio Hearn. Alle tre er innbydende lesning.

Det andre eksemplet er et tidsskrift, «Filologen» benevnt. Det lyder som en fakultetslapp, men er en raffinert liten trykksak med ypperlig redigerte spesialnumre. Tidsskriftet har hittil i år tatt fortjenstfullt opp til behandling «nordisk kultur» (1), «spansk kultur» (2 — en fulltreffer!) og «etnografien» (3) — alle i Helge Lervik's smakfulle redaksjon, samt «litteraturen og kritikken» i Asmund Liens regi. Våre litterære tidsskrifter kan telles på en hånds fingre, en noe matt hånds. Dette er en både livlig og elegant formet finger.

■ Vi snakket med en god og sint lovens håndhever forleden. Han var oppbragt, ikke over rattfylleri, ikke over «rock'n roll»-pøbel, men over — en sinnssyk. En av dem som vi

Hva grottene skjulte

Edmund Wilson: Skriftene fra Dødehavet.
Dreyer. 134 s.

Det er ikke tvil om at offentliggjørelsen av de store manuskriptfunn i grottene ved Dødehavet i 1947 og følgende år innleder et nytt kapitel i den nytestamentlige forsknings historie. I løpet av de siste femti år har man riktignok oppnådd en nærmere kontakt med det miljø kristendommen må være oppstått i, gjennom studiet av de jødiske religiøse skrifter fra århundrene omkring Kristi fødsel. Men dokumentene har vært vanskelige å tyde, og deres opphav og innbyrdes forhold er forblitt svært i det dunkle. Først med de nye funnene har vi fått en nøkkel, et forklaringsprinsipp som hjelper oss til å stille i allfall en del av de hittil kjente trekk sammen til et hele. Arbeidet med dem er imidlertid, bare såvidt begynt. En del av materialet er ikke utgitt, og enhver tolkning kan ennå bare være provisorisk.

Hva består da de nye funnene i? For det første en del bibelhåndskrifter — over tusen år eldre enn de hittil kjente. Men det som særlig har påkalt forskernes interesse, er en rekke skrifter som uten noen tvil fremstiller essensersektens teologi, og ruinene av det som uten tvil har vært sektens — eller ordenens — moderkloster, den nåværende Khirbet Qumran ved Dødehavet. Sekten, som vi hittil bare kjente gjennom flyktig omtale av en del oldtidsforfattere, må ha oppstått i 2. århundre før

i velferds-Norge arresterer og putter i fyllearresten med død-drukne og gatens fugler fordi asylene og klinikkene i Årevis har vært og fremdeles er helt utilstrekkelige i antall. Vi har lenge undres over hvilken prioritet disse desperat nødvendige byggene egentlig har hos myndighetene. De har hatt denne opprørende og umenneskelige tragedien for øynene lenge nå, uten at det synes å forårsake noe hastverk som står i forhold til tilstandene. De ansvarlige må ha gode nerver og en robust nattesøvn.

Vi forstår — og deler fullt ut — den harme som Gerd Søraa omtaler dette utålelige forholdet med i en kronikk i «Dagbladet» («Verdensproblemer og husmorhjerne» 15. september), forøvrig i en annen og mer diskutabel sammenheng. Men harmen løper unektelig av med rettferdigheten når følgende bitre bemerkning unnslipper hennes penn: «Dette forteller avisene daglig om, uten at en eneste barmhjertig samaritan reagerer. De «barmhjertige samaritaner» har det nemlig for travelt med å diskutere *adialora* og arrangere kirkekaffe.» I «Vårt Land» for selvsamme dato nevnes det at kristenfolket de siste tre årene bare gjennom denne avisens redaksjon har ydet over en halv million til humanitære formål, derav 300.000 kr. til nervesanatorium, 100.000 til Kirkenes Nødhjelp og 60.000 til Korea-barna.

I sin fulle bredde når den private godgjørenhet ellers årlig opp til det mangedobbelte av disse summer her i landet. Vi hører til dem som tror at det ville innebære et kulturtap og vitne om en beklagelig sinnets og hjertets armod om alt spontant barmhjertighetsarbeide ble utskiftet med statlig «trygd». Giveren trenger innsamlingene like meget som mottakerne. Men de byrder som privat gavmildhet bærer for å råde bot på opprørende *pliktforømmelser* fra det offentlige side er såvidt store og krevende, at bitterheten ikke bør gis en så helt forfeilet adresse som Gerd Søraa gir den. Den skyldige sitter annetsteds.

Fr. Candidus.

Kristus. Den sto i sterk opposisjon til den offisielle jødedom. Og takket være en del temaer og idéer den har felles med kristendommen, har enkelte brushoder ikke nølt med å forkynne at her hadde vi den «naturlige forklaring» på kristendommen. Og det er særlig denne oppfatning som har bidratt til å gi funnene deres enorme publisitet.

De aller fleste forskere er imidlertid langt fra å fremstille sakene slik, og en nærmere kontakt med tekstene gjør det ganske klart at så enkelt er det ikke. Imidlertid er det nærmest dette synspunktet den amerikanske litteraten Edmund Wilson har valgt å betrakte funnene under, når han, uten noen forkunnskaper i emnet, har følt seg kallet til å formidle historien om Dødehavsfunnene til almenheten.

Journalisten Wilson er på mange måter et sympatisk bekjentskap, og han har en meget livfull og spennende skildring av hvordan funnene ble gjort og de tusen forviklinger som oppsto i forbindelse med dem. Men han er ikke like heldig når det gjelder de to sentrale kapitler, som skal behandle realitetsinnholdet i funnene. Han har nok satt seg ganske grundig inn i en del av de tusen artikler som er skrevet om saken. Men når det gjelder funnernes bakgrunn, er hans kunnskaper altfor tyne. Og det er først og fremst som en del av den samtidige jødiske åndshistorie at funnene må sees og bedømmes. Bare ad denne vei har en populær fremstilling, som ønsker å være lojal, noen sjanse til å lykkes på det nåværende tidspunkt. I stedet for isolerer Wilson et par enkeltproblemer og refererer diverse tolkninger av dem — forøvrig uten at hans utvalg kan sies å være hverken særlig representativt eller særlig oversiktlig. Ønsket om *a good story* forleder ham også til i alt for stor grad å basere seg på folk som på et alt for tidlig stadium av forskningen har lansert private synteser. At alt hva forfatteren skriver om forholdet mellom «Rettferdighets lærer», Deutero-Jesajas lidende tjener og Jesus fra Nasaret er temmelig forvirret, må ikke undre noen — det skal i dag både en usedvanlig innsikt og et klart overblikk til å utrede dette emnet.

Edmund Wilson uttrykker et fromt håp om at ved å redusere kristendommen til et rent menneskelig fenomen, vil Dødehavsfunnene bidra til «store fremskritt for det sosiale og kulturelle samkvem mellom folkene». At funnene noengang vil «stille kristendommens tilblivelse i nytt lys» i denne forstand, kan imidlertid allerede vitenskapsmannen trygt si der er overordentlig liten utsikt til. Men at de betyr en meget vesentlig forøkelse i vårt kjennskap til det Nye Testaments bakgrunn, er sikkert. Og i erkjennelse av dette er de blitt mottatt med begeistring av alle alvorlig arbeidende forskere. Jesu person eller hans lære mister intet av sin transcendens på bakgrunn av de nye funn, tvertimot, og også Wilson må innrømme at «enhver som vender seg til evangeliene etter å ha studert de intertestamentale apokryfer og Dødehavssektens skrifter, må bli slått av det egenartede og lysende ved Jesu person. Vi merker med en gang hvor umulig det er å falle for en av de verste tendenser i den ensidige moderne forskning, den som vil forklare altting i evangeliene ut fra analogier og tidligere inntrufne begivenheter...»

Oversettelsen (men kanskje allerede originalen?) rommer en del uklarheter, misforståelser (khirbet-kumranen!) og merkverdigheter (hva er «kirkens aksjonsråd» i det femte århundre?).

Erik Gunnes O. P.

Den nye St. Svithun kirke i Stavanger vigslet

Statuen av kirkens
titelhelgen og Sta-
vanger by's verne-
helgen St. Svithun.

En St. Svithun kirke i fullstendig forvandlet skikkelse møtte søndag 23. september de mange som var kommet for å overvære den høytidelige innvielse ved Hans Høyærverdighet biskop dr. Mangers. Den gamle intime trekirken utgjør etter utvidelsen bare en del av det nye kirkehus, så man kan, etter hva vi erfarer, tale om en virkelig *ny* St. Svithun kirke i Stavanger. Og den reiser seg så høyt og vakkert at stavangerne vel kan glede seg over dette nye markante trekk i bybildet. Byens aviser bragte fyldige reportasjer både før og etter vigselfdagen. Vi gir her plassen til «Stavangeren», som (24. 9.) refererer søndagens høytidelighet i kirken med mottakelsen etterpå i det vesentlige slik:

KIRKEVIGSELEN

Det mest strålende solskinn fra en tindrende klar og blå septemberhimmel kastet sine stråler skrått inn gjennom kirkens vinduer, og la et ekstra lysskimmer over det vakre og fullendt harmoniske interiør. Det fortonet seg

som en særlig hilsen ovenfra til St. Svithuns kirke og dens menighet der den fikk sin vigsel av biskop dr. J. Mangers, på denne vakreste av alle septembersøndager. Solen kastet også sitt fulltonende skjær over det prektige fargespillet i den prosesjon som gikk forut for den høytidelige messe i den nye kirken. Biskopen i fulle pontifikalier sammen med presteskaperet i sitt ornat, korguttene i sine hvite drakter, og menigheten i sine daglige klær, gikk opp i en enhet i den glede de alle følte og la for dagen. Kirkens tidligere sogneprest, pastor *Dietrich* førte an i prosesjonen. Med sine vel 90 år har han kanskje mer enn noen annen utallige minner fra den gamle, lille trekirken, som nå måtte gi plass for den nye. Sikkert vet han bedre enn noen hva denne kirke rummet av glede og sorg og hellige, evige handlinger. Sikkert følte han også, som mange andre, det som sogneprest *van der Burg* ga uttrykk for i den etterfølgende resepsjon, at vemod var blandet i gleden over det nye Guds hus.

Men for den katolske menighet i Stavanger var denne søndagen først og fremst en gledens dag. Den nye St. Svithuns kirke, som allerede i noen tid har stått ferdig, fikk sin høytidelige vigsel.

Sammen med menigheten var en stor tilskuerskare møtt frem da biskop Mangers etter prosesjonen vigselfet kirkens yttervegger med vievann. Etter bønningen: «Og som du ved Salomons tempelbygg har oppfylt din elskede Davids fromme ønske, oppfyll nå våre ønsker ved å ta i mot dette kirkebygg, og hold borte fra det alle den onde fiendes angrep», ble kirkedørene åpnet. Under gudstjenesten, som for mange av de tilstedeværende ble en stor og sjelden opplevelse, var kirken overfylt. Blant de innbudte gjester var fylkesmann John Norem, ordfører Tjalve Gjølstein, finansrådmann Johs. Johnsen, bygnings-sjef Elling Nærland, billedhugger Erik Haugland, som har utført reliefen under høyalteret, og kirkens arkitekt Gustav Helland.

Biskop Mangers forrettet kirkevigselmessen, assistert av sogneprest dr. theol. van der Burg. I messen deltok også sogneprest i St. Olavs kirke i Oslo, pastor Fische-dieck, sogneprest i St. Ansgars kirke i Kristiansand S. pater Hanssen, sogneprest i Stabekk, pater Bzdyl og sogneprest i Haugesund, pastor dr. Vranken. Fra prekestolen leste sogneprest van der Burg fra Joh. åp. 21, 2—5: «Se jeg gjør alle ting nye», og Lukas ev. 19, 1—4 beretningen om Sakkeus, og ordene: «I dag har dette hus fått frelse.»

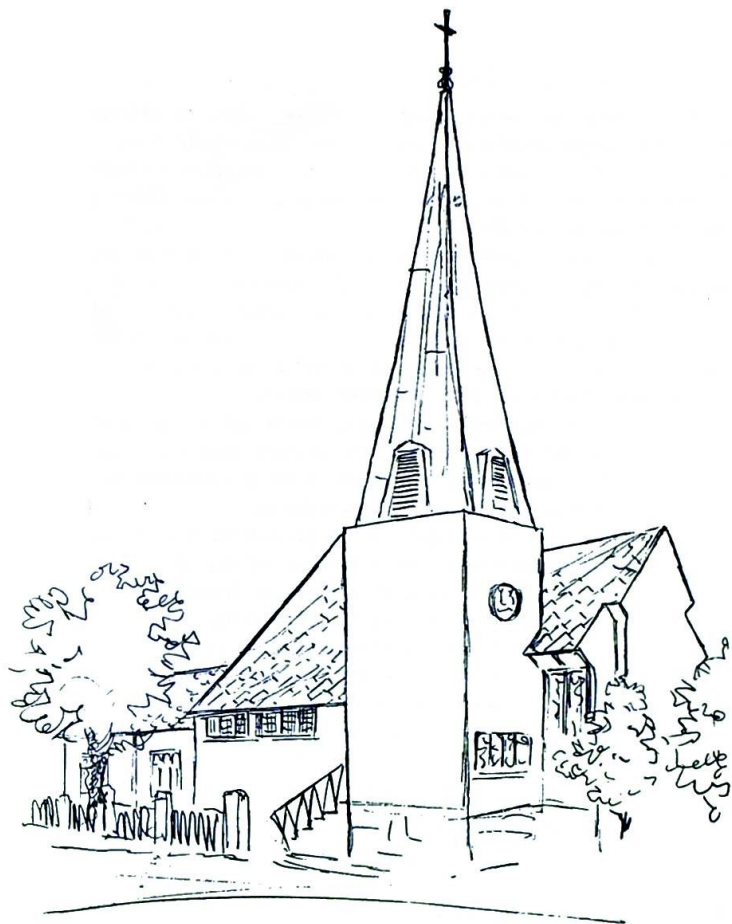
BISKOPENS TALE

I sin tale fra koret hilste biskop Mangers menigheten med salmistens ord: «Det er ære og rikdom i Guds hus, og hans rettferd varer til evig tid». Han takket innledningsvis alle som hadde vært med å reise kirken et verdig Guds hus i Stavanger.

— Vår hellige kirke har bare en mening og et mål, å føre mennesket til Kristus, til Gud, sa biskopen. Hele kirkens virksomhet går ut på å forkynne Kristi lære, og stille den herskende og frelsende Kristus frem for våre øyne. For å nå dette mål er over alt reist kirkebygg. Stavanger bys historie er et gripende eksempel på dette, den er helt knyttet til St. Svithun, som levet i ydmykhet og troskap mot kirke og folk. Vår mening er å oppta, levendegjøre og fortsette de minnerike tradisjoner Stavanger by har fra før reformasjonen.

Trenger vi kirken i dag? I dag da vitenskapen med sine veldige fremskritt, med sin atomkraft og tekniske

Biskop dr. Mangers holder innvielsestalen.

hjelpemidler synes å nærme seg himmelen, trenger vi vel ikke kirken til å minne oss om den? Jo, vi trenger kirken. Vi trenger steder hvor vi etter alt jag og strev kan være hos Gud. Det er ære og rikdom i Guds hus. Menneskehetens fred og lykke hviler på guddommelige lover som er like uforanderlige som naturlovene. Menneskene kan ikke frigjøre seg fra dem uten å ta skade på sjel og legeme og gå til grunne. Hvordan skal menneskene komme til Gud hvis de ikke vil drikke av de nådemidler som Gud nettopp bereder i kirkehuset?

— Kirken har dessverre ikke lenger den plass i menneskenes liv som den hadde. Hvor mange er det som i dagens løp finner vei til kirken? Når den så ofte står tom er det fordi vi ikke lenger forstår dens betydning. Vi kommer ikke bare for å høre en preken eller for å være passive tilskuere, men for å be og tilbe, og forstår vi ikke det, forlater vi gudstjenesten like fattige som da vi kom. Alt livet bragte av sorg og glede bar våre forfedre til Guds hus — til den alltid åpne kirke — og styrket gikk de atter hjem. Den hellige og ydmyke St. Svithun har etterlatt Stavanger by en arv av ydmykhet og troskap. Vi takker for alt som er gjort for å reise denne kirke, men det gjelder at vi aldri glemmer: «Det er ære og rikdom i Guds hus», der er en kraftkilde å hente som er frelseren selv.

MOTTAGELSE I SØSTERHJEMMET

Etter den høytidelige messe fant det sted en kort resepsjon i søsterhjemmet. De innbudte gjester, sammen med tilreisende, representanter for menigheten og presteskapet ble hilst velkommen av biskop Mangers. Han rettet på ny en takk til alle for den interesse som var vist for arbeidet med den nye kirken, og la til at både menighet og by hadde fått en verdig kirke. Han rettet

takken til fylkesmannen og til byens ordfører og rådmann. En særlig takk overbragte biskopen til kirken arkitekt, til entreprenører og arbeidere. Deres oppgave hadde vært vanskelig, men var løst på en beundringsverdige måte.

Fylkesmann *Norem* gratulerte menigheten og takket for at han fikk være til stede ved gudstjenesten. Som liten gutt hadde fylkesmannen fulgt arbeidet med den gamle kirken: — I mange år har det lille Guds hus stått som et sentrum for menigheten, men det har også hatt sin plass i Stavanger by. Til menigheten er også knyttet St. Franciskus hospital. Vi takker for gjerningen i kirken og den trøst som er gitt der, men ikke minst for all den trøst og hjelp som er gitt i hospitalet. Det har fylt et stort behov, og er til ære for dere selv og for den Herre dere tjener.

— Det er noe lyst og himmelstrebende over kirken interiør. Vi håper den vil bli til velsignelse for menigheten, og fylle en plass i Stavanger by og Rogaland. Kirken skal hos oss stå på en høy plass.

Sogneprest van der Burg uttrykte sin takknemlighet og lykke over den nye kirke. — Det er litt vemodig at den gamle kirke er blitt borte, men nå har vi pakket den så godt inn at den kan bli stående lenge.

Arkitekt Helland tilla i første rekke sognepresten æren for St. Svithun kirke. Han takket for det ideelle samarbeide som hadde hersket mellom byggherre og de som hadde arbeidet med kirken.

Ordfører Tjalve Gjøstein hilste fra Stavanger by: — De kommunale myndigheter skal være med menigheten og verne kirken, sa ordføreren. Biskopen sa i sin tale, at i kirken skulle man møtes og fylles av Kristi ånd og kjærlighet. Om det kan vi alle samles, både protestanter og katolikker. I det arbeide ønsker vi menigheten til lykke.

Professor dr. Evald Bosse død

Den fremragende norske sosiolog prof. dr. Ewald *Bosse*, Voksenkollen, er avgått ved døden, 76 år gammel. Med ham er banebryteren for sosiologien som selvstendig vitenskap ved nordiske universiteter, ja en av de ledende på sitt felt i Europa, gått bort. Og ved hans død har norsk ungdom mistet en av sine edleste venner. Hans kamp for samfunnets forståelse av ungdommens problemer har vært utrettelig, og i lære som i liv har han vist med hvilket alvor oppgaven måtte løses for at varige resultater kunne ventes. Særlig lå det ham på hjertet at de unge fikk utnytte sine evner på den riktige måten, til deres egen og samfunnets gagn. Den tillit han her viste var av slik stimulerende art og hans egen innsats så positiv, at hans eksempel burde være en vekker for de mange i dag som møter ungdommens problemer helst med gold negativisme og en holdning av oppgittethet.

Professor Bosses virkefelt strakte seg vidt, og også norsk *katolsk* ungdom fikk glede av hans innsats. Som takk for den pleie han og hans hustru i årenes løp har funnet på Vør Frue Hospital, lot de i 1947 opprette et «Søster Angelas Ungdomsfond», hvis midler i vesentlig grad kom til å danne det økonomiske grunnlag for det katolske ungdomsarbeid i Oslo Katolske Bispedømme i den følgende femårsperiode. De spurte aldri etter resultater, men etter hvilket arbeide som ble gjort. Men mange er de som uten å vite det, skylder professor Bosse og hans gjenlevende hustru, fru Margit Bosse, stor takk for de umistelige verdier de ved deres stillferdige støtte har fått anledning til å motta.

I. H. K.

Pastor Schindlers foredragsreise

Pastor Peter Schindlers foredragsreise — i St. Olav's Forbunds regi — må sies å ha vært vellykket. «Sinai — Sion — Rom» og «Er det idag grunn til å bli katolikk» var de mest benyttede foredrag. Det første var en dikterisk og poetisk visjon av Guds rike gjennom århundrene, det annet en lærerik og gripende syntese av hele kirken funksjon innad. «Hellig Enfold» og «Håpet» var oppbyggelige og ytterst tankevekkende taler, som et par ganger ble holdt offentlig, men for det meste ble holdt i stille ettermiddagsstunder for takknemlige søsterkongregasjonjer.

St. Olav's Forbund vil gjerne her i bladet rette en takk til pressen. Interessen fra pressens side var meget stor, og pastor Schindler på sin side ga alle de intervjuer det ble bedt om. Vi skylder pressen stor takk for den publisitet pastor Schindlers person og hans foredrag fikk og for den korrekte måten intervjuene ble gjengitt på.

Til slutt en hjertelig takk til pastor Schindler selv for hans innsats for Kirken her i landet og fordi han vilde foreta denne anstrengende reisen uten annet honorar enn det å få se og oppleve Norge. Og Norge var ikke dårligere enn at det presenterte seg i sitt vakreste høstkrud!

St. Olav's Forbund.

Tak til Norge

Det var en stor gave, St. Olavs Forbund gav mig, da man kombinerte mine Taler rundt om i Syd- og Melle-Norge med en Rundreise gjennom saadanne Egne, der retfærdiggør Betegnelsen «Modsætningernes Land»; jeg fik paa denne September Maaned set mere af Jeres Land paa én gang, end det falder i de fleste Danskes Lod. Turen gik udmærket, vor solide Folkevogn «Den flyvende Hollænder» gik, med Pastor Harald Taxt ved Rattet, over Fjæld og gennem Vand uden et Uheld, baade den og vi holdt til Anstrængelserne.

Jeg fik set nøgne Fjælde nok paa Vestlandet for et helt liv, og endnu flere i Hardanger; i Gudvangs snævre Dyb fik jeg et Intryk af Naturens forfærdende Vælde som paa en Tegning af Doré til Dantes «Inferno» — og i Valdres af en Ynde, som Tyrol og Østrig maatte forene sig om at skabe Magen til; i Timevis hvilede mit Øje ved Beskuelser af Gudbrandsdalens milde Skønhed med Fjældskovens Birke i gyldent Høstkrud, og Dovres mægtige Vidder under Jotunheimens Sne betog mig, klædt i irret Ren-Mos og rød Lyng; gennem Naaleskove, spættede med Rønnebærtræets røde Lak, langs blanke, blaa Søer, hid-sige Elve og brusende Føsser fulgte jeg Jeres dybe Fjorde og fik fra Jærens aabne Land syn af Nordhavet i rolig Majestæt.

Som en extra Gave fik jeg, foruden over et Dusin af Jeres Byer med Hvalfangere i Havnen og rygende Fabriksskorstene, Lov at se et Par af de mageløse Stavkirker og selve Nidaros-Domen, som omkring sit faste Taarn forener en fransk og en engelsk Kathedral.

Mangen en god Inspiration fik jeg ved at læse Messe i de fine, hyggelige og moderne kunstnerisk udstyrede Kapeller hos Søstrene — jeg ser endnu for mig Koret i Trondheim — og ofte glædede jeg mig over Jeres smaa Sognekirker: den saa ægte norske Intimitet i Vor Frue i Porsgrunn, den strænge, storladne Renhed i St. Torfinn i Hamar, og hvordan skulde man kunne glemme Apsis og Kor i St. Olav i Trondheim, hvor en Himmel af muntre

Vinterskole i Oslo for unge katolikker

I år vil man for første gang arrangere i Oslo en «vinterskole» for unge katolikker. Skolen er tenkt både som en forberedelse til og en fortsettelse av den en-ukes nordiske sommerskole som, siden 1948, regelmessig holdes hvert år i et av de skandinaviske land.

Den er en *forberedelse* til sommerskolen for så vidt som den vil føre nye ungdommer inn i det fellesskap i bønn og arbeid som er sommerskolens mål og mening. Den er en *fortsettelse* av sommerskolen for de som allerede har deltatt i den, idet den tar sikte på å understøtte og aktivisere de impulser sommerskolen har gitt hver enkelt.

Deltagelse i sommerskolen er imidlertid på ingen måte noen betingelse for deltagelse i vinterskolens program. Dette er lagt opp helt uavhengig og tar sikte på all katolsk ungdom som vil trenge dypere inn i sin religion.

Skolen omfatter 7 skoledager fordelt på søndager og week-ender i tiden oktober—mai. Week-endene vil bli henlagt til Persbråten, Hadeland. Søndagsprogrammet begynner med messe kl. 8 og varer til ca. kl. 14.30. Hver skoledag har sitt hovedtema som først vil bli behandlet av en prest og deretter lagt frem til diskusjon av en legmann. Dessuten vil der bli praktiske øvelser i liturgi og kirkesang. Deltagerne tar med seg matpakke til frokost og lunsj.

PROGRAM:

21. oktober: «Menigheten som frelsesinstitusjon» v. pater A. Gerritsma, O.F.M., og Helge Müller.
17.—18. november: «Messen i vårt liv» v. pater Th. Patfoort, Elsebet Kieler — (Persbråten).
2. desember: Deltagelse i OKU's retrett v. pater A. Gerritsma, O.F.M.
16. desember: «Kirkeåret i dagliglivet» v. pastor A. Hæck (Bergen) og Ørnulf Ranheimsæter.
2. februar: Maria Lysmesse. Aftenmesse i St. Dominikus Kirke.
24. februar: «Askese i vår tid», pater H. Rieber-Mohn, O.P. Midtfaste: Aftentilstelning m. film, etc.
7. april: Forberedelse til Stille Uke, v. pater Erik Gunnes O.P.
En dag i den første uke av mai: Aftenandakt i St. Hallvard Kirke.
25.—26. mai: «Skal legfolket bli munke?» v. pater Th. Patfoort, O.P. og Elsebet Kieler — (Persbråten).

*

Gebyr for skoleåret kr. 10.— (ektepar kr. 15.—).
Skolens geistlige rådgiver: Pater Patfoort, O.P., Neuberggt. 15, Oslo.
Skolens praktiske leder: Per Klingberg, Chr. Michelsensgt. 47, Oslo.
Tilmeldinger kan skje til de ovennevnte eller ved fremmøte til skolens arrangementer, som normalt begynner kl. 8.00 i St. Hallvards Kirke, Urtegt. 29, Oslo.
Ungdomsforbundets skolekomité.

Engle er dalet ned omkring et Tabernakel med Perleporte og Guldmure som i Det ny Jerusalem.

Jeg takker Præster og Søstre for venlig Modtagelse og mine Tilhørere for udelt Opmærksomhet og for Taalmodighed med Sprogvanskeligheden; og jeg takker St. Olavs Forbund, som turde betro mig denne Opgave, og Biskoppen, som billigede Deres Kald.

I en Sum kan jeg samle, hvad jeg i Afskedens Stund føler:

Gud signe Jert dyre Fædreland!

PETER SCHINDLER

Paul Claudel:

«Jungfrun klockan tolv»

«La Vierge à midi» - 1916

Klockan är tolv och kyrkan öppen. Jag är ledig.
Guds Mor, om ingenting har jag att be dig.
Har intet att begära, ingenting att ge dig.
Jag kommer, Moder, bara för att se dig.
Se dig — i glädjetårar därför att jag tror
jag är din son och det är här du bor.
Bara ett ögonblick när allt står stilla klockan tolv
gå fram till dig, Maria, på ditt golv.
Ingenting säga, bara se på dina andletsdrag
och låta hjärtat sjunga efter sitt behag.
Ingenting säga, bara sjunga, för att det i hjärtat spränger,
som trasten genomför sin strof med plötsliga refränger.
För att du er obefläckad, för att du ser vacker ut,
Kvinnan som i nåden blivit återställd till slut,
varelsen i sin första ära och i ämtlig blomutslagning
sådan hon utgick ur Guds skaparhänder i en dagning.
Orörd för att du burit Jesus Kristus i din kropp.
Han som är sanningen i din famn, den enda frukten
och vårt enda hopp.
För att du är det forna Edens glömda ljuslighet, en kvinna
vars åsyn hugger till i hjärtat och får tårerna att rinna,
för att du frälste mig och frälste Frankrike, för att vi två
för dig har varit nånting som man tänker på,
för att vid sammanbrottet du grep inn då hoppet flytt,
för att du frälste Frankrike en gång på nytt,
för att klockan slog tolv slag,
för att vi har denna dag idag,
bara för att du är Maria, bara för att du finns till,
i evighet och här och nu,
o Jesu Moder, lovad være du!

Overs. av Hjalmar Gullberg i «Den heliga vägen
och andra tolkningar av främmande lyrik».
Sthm. Norstedt och Söner, 1949.

Pressens dom er enstemmig:

- «Det er all grunn til å anbefale den, jeg skulle tro at mange vil ha glede av den, også de som vet med seg selv at de aldri kommer til å stifte nærmere bekjentskap med den store, fremmede fuglen Claudel.»
Philip Høem i «Dagbladet».
- «Et mesterlig essai... Som litterært svenestykke går boken om Paul Claudel inn blant de fineste essays som er skrevet i vår tid her på berget. Vi har overmåte mye å lære av denne merkelige boken.»
Sverre Riisøen i «Morgenavisen».
- «Pateren er en tolker av sitt materiale som fører oss ignoranter dypt under overflaten i det... Rieber-Mohn makter på de få sidene å gi en både fin og følt innføring i hans forfatterskap og de krefter som bar det.»
Nic. Stang i «Arbeiderbladet» og i Kringkastingen.
- «...han gir oss ikke-katolikker en glimrende innføring i de forutsetninger vi må ha for å kunne tilegne oss denne mektige diktning.»
Arne Hannevik i «Verdens Gang».
- «På sytti små sider har Rieber-Mohn greid å gi oss et gløtt inn i Paul Claudels mektige verden. Vi synes vi forstår den ånd som gjennomtrengte hans liv og hans verk... Rieber-Mohns essay er et så verdifullt innslag i vår litteratur at vi ikke har råd til å la det gå hus forbi.»
Otlu Alsvik i «Drammens Tidende».
- «Boken er fin introduksjon til et stort og ukjent forfatterskap, og Det Norske Studentersamfunds Kulturutvalg fortjener enda en gang takk for å ha tatt på seg en nødvendig oppgave: det er på tide at særpreget ved de katolske diktere blir tatt alvorlig, og med denne boken har det gitt muligheter til å komme én av dem nærmere inn på livet.»
Brikt Jensen i «Frisprog».

H. RIEBER-MOHN O.P.

«PAUL CLAUDEL»

et essay

KR. 4,50

DET NORSKE STUDENTERSAMFUND

KATOLSK FORUM

DOMINIKANERNES FOREDRAGSAFTENER

Neuberggt. 15, Oslo

Tirsdag 9. oktober kl. 20:

KVINNELIGE PRESTER? ved pater Finn Thorn.

Spørsmålet om kvinnelige prester er ikke bare et internt anliggende for den norske statskirke. Det berører i vesentlig grad problemet: «Hva er en prest egentlig, ifølge den felleskristelige overlevering?»

Tirsdag 16. oktober kl. 20:

MØTE MED JEANNE D'ARC, ved forfatteren dr. **Sven Stolpe**.

«Vi trenger sannelig belgneses visdom», lyder den aller siste setning i Sigrid Undsets omfattende forfatter-skap. Sven Stolpe viser oss gjennom gjeterpiken fra Orleans det overbevisningens mirakel som Kirken kaller belligbet.

Kjenner De SVEN STOLPES bøker?

Jeanne d'Arc (norsk)	kr. 15.00 og 19.50
Fjern melodi (norsk)	kr. 13.00
Fru Birgita ler (svensk)	kr. 28.80 og 35.80
I dødens väntrum (svensk)	» 4.15 » 6.70
I människojungeln (svensk)	kr. 13.20
Sakrament (svensk)	kr. 15.60 og 21.80
Spel i kulisser (svensk)	» 27.20 » 34.20
Vadstena och andre Etudier (svensk) kr. 16.30

Katolsk Bok- og Bladsentral

Akersv. 5, Oslo - Tlf. 42 37 43

UTLANDET:

VATIKANET

Pave Pius XII minner om alkoholismens onde.

En gruppe irere, medlemmer av «Det hellige hjertes forening for totalavhold fra alkoholiske drikker», er blitt mottatt av pave Pius XII. I en tale til dem sa han at i mange land er mangelen på måtehold, som så ofte fører til alkoholisme, nå blitt en grusom trussel og en åndelig tragedie for tusener av sjeler. Hvem vil noensinne kunne telle de ruiner den forårsaker? Hvem vil kunne fastsette den sum av goder som ikke er blitt realisert på grunn av disse tilstander?

Alkoholismen er et sosialt onde og en åndelig ødeleggende prosess som krever inngående studier og en edelmodig innsats fra både presteskap og legfolk.

Med takknemlig hengivenhet velsigner vi alle som i ord og gjerning, fremfor alt gjennom et godt eksempel, har gått inn for å bekjempe årsakene til dette onde.

ARGENTINA

Ungdommen i opposisjon.

For annen gang på en måned er det argentinske ukeskrift «Antorcha», som utgis av unge katolikker blitt beslaglagt av politiet. Begge ganger ble det etterpå erklært at det var et feilgrep. Under Peron-regimet ble «Antorcha» beslaglagt tre ganger.

Det siste nummer inneholdt kritikk av noen erklæringer som arbeidsministeren, Mignone, var kommet med. Han har sterkt liberale tendenser, og hadde fremholdt at man måtte vende tilbake til en kapitalistisk influert økonomi når det gjaldt de sosiale fordelene som arbeiderne var blitt tilstått under Peron-regimet. Han tilføyet at disse sosiale goder bare hadde vært et simpelt trick som hadde styrket diktatorens politiske stilling.

Det katolske tidsskrift har svart at de sosiale fremskritt var resultatet av en lang kamp, og at spørsmålet ikke gjaldt om hvilket politisk regime de skyldtes, men om de var rettferdige eller ikke. Bladet tilføyet at både avdøde general Lonardi og president Aramburu hadde lovet ikke å røre ved de sosiale forbedringer som arbeiderne har oppnådd, men tvert i mot å bidra til deres videre utvikling.

DE FORENTE STATER

Jesuitt på reise i Sovjetsamveldet.

En amerikansk jesuitt, pater Jaskiewicz, leder av Instituttet for russiske studier ved Fordham Universitet, er reist til Sovjetsamveldet. Han har fått visum for en 30-dagers reise, og skal besøke flere byer. Tillatelsen til turen i Sovjetsamveldet er gitt ham i egenskap av amerikansk borger.

Kirkene, rasespørsmålet og valgene.

En gruppe representanter for konfesjonelle samfunn, hvoriblant dr. Blake, formann for de protestantiske kirkers nasjonalaråd, mgr. O'Hara, katolsk biskop i Kansas City, og rabbineren Feldman, har sendt ut en felles erklæring. De ber der alle amerikanske borgere om å forkaste alle politiske argumenter som er basert på rasemessige eller religiøse fordommer, og å bekjempe de personer som benytter seg av dem under valgkampanjen.

FRANKRIKE

Fire dominikanerkongregasjoner slått sammen.

På festen for St. Dominikus i år ble en ny «St. Dominikusunion» stiftet, hvor fire kongregasjoner innen den kvinnelige gren av dominikanerordenen er slått sammen.

Nesten 500 dominikanerinner fra en mengde land rundt

BØNNENS APOSTOLAT

— OKTOBER: For foreldrenes rett til å oppdra sine barn.

Pengemidler til misjonsarbeidet.

om i verden var kommet til denne historiske dato i dominikanerordenens annaler. Sammenslutningen har vært forberedt gjennom flere år, og ble til slutt vedtatt enstemmig av de nærmere 1000 medlemmer av de angjeldende fire kongregasjoner. Den nye union har 54 hus spredt rundt om i Europa, Amerika, Afrika og Asia.

«Hjelpebyen St. Peter» i Lourdes er åpnet.

Den franske hjelpeorganisasjon «Secours Catholique» har bygget en såkalt hjelpeby i Lourdes, som skal stå til ubemidlede pilegrimers disposisjon med gratis husly. Den 8. september ble den høytidelig åpnet av biskopen av Tarbes og Lourdes. Den kjente biskop mgr. Rodhain var også til stede, og en rekke franske og utenlandske personligheter. Fra det pavelige statssekretariat mottok Secours Catholique oppmuntrende ord og lykkønskninger. Etter at byen var velsignet, flyttet et lite samfunn av «Père de Foucauld-søstre» inn i en av paviljongene.

Helt fra begynnelsen har Secours Catholique mottatt store gaver til byggingen fra alle kanter av verden, ikke minst fra muhammedanere i Palestina, Egypt og andre land i Det nære østen. Det skyldes den muhammedanske religions dype ærefrykt for Jomfru Maria. Derfor er også en av paviljongene i byen bestemt til å huse muhammedanere.

Opprettelsen av denne hjelpeby er et av de tiltak som tar sikte på en forandring i større målestokk av hele Lourdes i anledning av de manifestasjoner som skal finne sted i 1958. Det blir da 100 år siden åpenbaringene fant sted. Av andre planer kan nevnes bygging av en underjordisk basilika som skal romme 20 000 personer.

ITALIA

Filmfestivalen i Venezia.

Juryen for Det internasjonale katolske filmbyrå har gitt festspillprisen til filmen «Calabuig», iscenesatt av Luis Parcia Beilanger. En japansk film, «Burmas harpe», fikk hedrende omtale.

Strawinsky i St. Markus-kirken.

Den 19. internasjonale festival for moderne musikk har vært holdt i Venezia. Igor Strawinsky dirigerte selv i St. Markus-kirken det religiøse verk han hadde komponert spesielt for anledningen: «Canticum ad honorem Sancti Marci Nominis». Det er et relativt kort verk komponert for tenor, baryton, kor og orkester; fremførelsen tok bare 17 minutter.

Komponisten fikk stor anerkjennelse fra de tilstedeværende musikere som var kommet til festivalen fra alle kanter av verden. Patriarken av Venezia, kardinal Angelo Roncalli, som unntagelsesvis hadde gitt tillatelse til at konserten ble holdt i St. Markus-kirken, var til stede ved fremførelsen.

JAPAN

Hiroshima har fått en kalk av uran og kobolt.

Verdensfredskirken i Hiroshima har fått en kalk som er laget av uran og kobolt, uten tvil den eneste i verden i sitt slags. Kalken er en gave fra to amerikanske universitetsprofessorer, fysikeren Hilsdale og økonom Leahy. Begge ble nylig viet til prester i jesuitterordenen, og de benyttet selv det sjeldne kirkekar ved sin første messe. Den skal minne menneskene om at uran og kobolt riktig nok er de farligste elementer i verden, men at de av Skaperen er bestemt — ikke til ødeleggelse — men til nytte og velsignelse for menneskene og til forherligelse av deres Skaper. Nederst på kalken er på den ene side gravert atomalderens grunnformel: $E = mc^2$, på den annen side forgjøttelsen: «Dere skal smi deres sverd om til plogjern og deres lansespisser til segl.»

JUGOSLAVIA

Meget å passe på for myndighetene . . .

De jugoslaviske kommunister har funnet det påkrevet å forandre navn på en mengde steder i de områder av landet

N. K. K. F.

Sta. Birgittadagen 8. oktober kl. 8

i St. Olavs kirke.

Messe og felleskommunion for alle våre medlemmer. — Messen fremføres for kvinnenes samarbeide i Norden. Styret.

hvor det bor mest katolikker. Alle navn som har en kristen opprinnelse må forandres. I Kroatia og Slavonia er det over 400 steder som har helgennavn eller andre katolske — og dermed suspekter — benevnelser.

Selvsagt har alle disse anstrengelser vært helt uten virkning, da hele befolkningen fortsetter å bruke de tidligere navn. Samtidig bestemte myndighetene at alle folkefester med religiøs karakter skulle opphøre. I deres sted skulle det komme fester til ære for kommunistpartiets ledere, eller til minne om den røde hærs seire under siste verdenskrig.

For sent ute med forbudet mot pave Pius XII's brev!

Som tidligere meddelt i denne spalte ble det utstedt forbud i Jugoslavia mot pavens brev til katolikkene i kommuniststyrete land. Men det var for sent, — brevet var alt mangfoldiggjort og spredt i alle lag av befolkningen, også blant ikke-katolikker. Det ble snakket om det på offentlige kontorer, på gaten og alle steder der folk kom sammen . . .

En rekke fengselsstraffer og bøter er kommet etterpå over hele landet for folk som har lest og kommentert den pavelige skrivelse.

MAROKKO

Kristne og muhammedanere konfererer.

I benediktinerklostret Tioumliline i Marokko har kristne og muhammedanske lærere hatt en sammenkomst under beskyttelse av sultanen, Moulay Youssef. Erkebiskopen av Rabat, mgr. Lefevre, og klostret prior, Dom Denis Martin, tok aktiv del i møtet, andre deltagere var pater Daniélou fra Frankrike, og borgermester La Pira fra Italia.

I en avslutningstale sa sultanen at Marokko ligger geografisk vel til rette når det gjelder å tjene som et bindeledd mellom øst og vest, og uttrykte videre sin glede over at kristne og muhammedanske lærere kunne møtes på en så harmonisk måte. «Vi vil gjøre vårt land til et samfunn som står åpent for forbindelse med alle nasjoner på et grunnlag av samarbeide og utveksling.»

NEDERLAND

Katolske leger på kongress.

I september fant den 7. internasjonale kongress for katolske leger sted i Haag. Den ble åpnet av den nederlandske sosialminister i nærvær av omkring 600 delegerte fra en rekke land i verden. Pave Pius XII holdt fra Castel Gandolfo en radiotale på fransk til deltagerne. I sin omfattende henvendelse på nærmere 5 000 ord, behandlet paven kongressens hovedtema som var forbindelsen mellom legevitenenskapelig moral og lov og disses implikasjoner. Bl. a. gjentok paven uttalelser om fordømmelse av abortus provocatus og alle andre «medisinske handlinger som klart og tydelig motsier Guds lov».

NORD-AFRIKA

Høytideligheter til ære for St. Augustin.

Til tross for de urolige tilstander i Nord-Afrika, deltok et stort antall troende i en pilegrimsferd nylig under en flere dagers høytidelighet til ære for den store nordafrikanske helgen, St. Augustin. Biskop Perrin av Kartago sto i spissen for arrangementene.

PARAGUAY

Prestene oppretter «radio-skoler».

I Paraguay hvor en tredjedel av menighetene er uten sogneprest, og en tredjedel av landbefolkningen analfabeter, har Den katolske kirke laget en undervisningsmetode ved hjelp av radio-skoler. På den måte håper episkopatet i landet å kunne løse på en gang både problemet med analfabetismen og religionsundervisningen i landdistriktene.

NEBB

NEBB'S HAMAR-AVDELING 1/5
HAMAR

POLEN

Storslagen religiøs manifestasjon.

En stor mengde pilegrimmer strømmet søndag 26. august sammen rundt klosteret Jasna Gora i Czestochówa, hvor den berømte sorte Madonna befinner seg. I følge Reuter nyhetsbyrå var det 34 biskoper og omkring tusen prester blant pilegrimene.

Det er i år 300 år siden Czestochówa ble befridd etter å vært besatt av svenskene. Den daværende polske konge proklamerte etter seieren at Jomfru Maria var hersker over hans territorium og dronning av Polen. De polske biskoper har derfor erklært at 1956 skal være et Maria-år. Høydepunktet skulle være en stor sammenkomst i Czestochówa den 15. august. Uvisst av hvilken grunn ble den noe forsinket.

SPANIA

Internasjonale konferanser i St. Sebastian.

For 11. gang var det i juli i år internasjonale katolske konferanser eller samtaler i St. Sebastian. Emnet var denne gang «det foranderlige og det uforanderlige i Kirkens liv». Organisator og leder var nå som tidligere Carlos Santamaria, en baskisk matematiker som er direktør for det astronomiske observatorium i St. Sebastian, og en av viseformennene i Kristi Fred-bevegelsen.

49 deltagere fra 9 forskjellige land utvekslet meninger om det oppgitte emne. Alle var enige om at det kreves en stadig større innsats for en reform og tilpasning av Kirkens liv i en verden som er i stadig gjæring.

SVEITS

Interkonfesjonalt samarbeide.

Representanter for katolske og protestantiske barmhjertighetsorganisasjoner har hatt sin ordinære sammenkomst i Luzern. Blant de viktigste problemer som ble drøftet var fullbyrdelsen av den straff som kvinner blir dømt til av domstolene.

Det stadig stigende antall aborter krever en mer omfattende hjelp til ugifte mødre, og en mer utstrakt beskyttelse av barn født utenfor ekteskap. Formennene og de ansvarlige for organisasjonene besluttet å stå i stadig kontakt med hverandre for å kunne ta de nødvendige forholdsregler. Diskusjonene under møtet var preget av stor gjensidig oppriktighet og den beste samarbeidsånd.

TYSKLAND

Følgende notis var påsatt for nr. 16 (6. sept.), men er ved en feil ikke kommet med:

De tyske katolikkers 77. kongress.

Den såkalte «Katholikentag» ble åpnet i Köln den 29. august i nærvær av to kardinaler, et stort antall biskoper fra forskjellige land, også en afrikansk, forbundskansler Adenauer

Blyvinduer
Glassmalerier

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN
kunst- og bygningsglassmester

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

og representanter for en rekke utenlandske regjeringer. Den evangeliske kirke i Köln var også representert. Etter forbundskanslerens tale talte Schniewind fra Wuppertal på vegne av den evangeliske kirke i Tyskland, og lykkønsket katolikkenes med deres kongress.

Fra Norden deltok biskopene Mangers, Rùth og Wember, Norgs, Suhr, Danmark, Müller, Sverige, Cobben, Finnland og Gunnarson, Island.

Under pontifikalmessen i Katedralen den følgende dag var ca. 15 000 personer samlet inne i kirken, og ca. 30 000 sto utenfor. Kardinal Frings som holdt prekenen, ga også uttrykk for gleden over at katedralen nå atter kunne tas i bruk til gudstjenester.

Høydepunktet var sakramentsprosjonen pr. båt på Rhinen, da en regner med at henved 800 000 mennesker tok imot den i Köln.

Søndag 2. september sendte pave Pius XII et radiobudskap til deltagerne i kongressen hvor han bl. a. nevnte betingelsene ikke bare for sameksistens, men for opprettelsen av forbindelser med landene i øst. Paven fremhevet at Kirken for tiden er utsatt for den alvorligste og farligste forfølgelse i hele dens historie. Og videre understreket han den plikt Kirken har til å advare de troende i de land hvor en totalitær stat utøver en makt som er uten sidestykke i historien, og gjennom bedrageriske metoder lokker med en *falsk* sameksistens, grunnlagt på den overbevisning at et kompromiss skulle være mulig mellom katolikkenes universale syn og disse staters system.

Tyskerne medskyldige i de utenlandske troppers umoral.

Biskopen av Limburg, mgr. Kampfe, har i en artikkel sagt kraftig fra om det ansvar som tyskerne selv har for umoralen blant okkupasjonsstroppene. «De dårligste elementer i vår befolkning er sluppet løs på de utenlandske soldater i Tyskland. De driver sin trafikk ved inngangen til kasernene, i gatene omkring jernbanestasjonene, på barer og kaféer, hele legioner av gatepiker, svindlere og mellommenn lever på bekostning av okkupasjonsstyrkene. I tallrike kvartaler som gjør tjeneste som garnisoner, lever det tilsynelatende bra og velrenommerte tyskere som i smug driver den skammeligste kommers ved å utnytte ofrene for alle slags lidenskaper.

Det er beklagelig, — sier biskopen til slutt — at det ikke er blitt protestert mot disse misbruk. Snart skal kasernene åpne sine porter for vår egen ungdom. Skal det samme spill bli drevet med den?»

Mange farvede studenter på rundtur.

Omkring 80 studenter fra Asia og Afrika som studerer i Nederland, England, Belgia, Frankrike, Spania og Tyskland, deltar i en studietur i Tyskland, organisert av «Osco», den katolske hovedsentral for studenter fra oversjøiske land.

Studentgruppen blir tatt hånd om av Den katolske akademiske utenlandstjeneste i Tyskland; i Köln deltok den i prosjonen på Rhinen i forbindelse med «Katholikentag», og derfra gikk turen til Essen for å bese industrianleggene. Turen avsluttes med at studentene skal bo en tid hos katolske familier.

HAMAR		
HUGO OFFSTEN AMAR Handelsgartneri og Blomsterforretning Tlf. 23 680 - 23 086	HEDMARK CEMENTVAREFABRIK E. GRILL FASTING Hamar	
HEDMARK MEIERI Hamar	<i>Erling Vold</i> Magasinet for damer Hamar	KR. MOHN Urmaker - Optiker Hamar
CHR. PLATOU MURSTAD Hamar Tlf. 21 600	HAMAR PAPIR OG MUSIKKHANDEL Musikkinstrumenter Noter - Plater	ARNE BORGLUND Bok- og Aksidenstrykkeri Hamar - Tlf. 23 858
OSKAR WIJK Herreekvipering Skotøy Reiseartikler Strandgaten, Hamar		KNUTSTAD & HOLEN FISK OG VILT Hamar
JOHS. LIE Kjøttforretning Hamar Tlf. 23 939		HAMAR BRYGGERI
HAMAR GLASSMAGASIN A/S Telefon 23056		TRYGVE MOE Frukt og Tobakk Tlf. 23 965

UNGARN

Kardinal Mindszenti like fast.

Ernoe Geroe, førstesekretær i det ungarske kommunistparti, har dementert kategorisk alle rykter i forbindelse med en mulig løslatelse av kardinal Mindszenty. Kardinalen på sin side har nektet kategorisk enhver loyalitetserklæring til det nåværende styre i Ungarn.

ØSTERRIKE

Institutt for kirkekunst i Salzburg.

Et internasjonalt institutt for kirkekunst skal opprettes i Salzburg. De fleste land i Europa vil bli oppfordret til å delta i foretaket, som er et resultat av en meget vellykket

internasjonal utstilling av moderne religiøs kunst arrangert for kort tid siden i samme by. Blant de kunstverk som ble utstilt var de mest bemerkelsesverdige av nederlenderne Aninck og Thillart, franskmennene Bazaine, Léger og Rouault, og tyskeren Matare. En stor del av utstillingen var viet religiøs arkitektur; man fikk kjennskap til de mest representative retninger i Frankrike, Tyskland og Østerrike.

Antallet skilsmisser synker.

De siste tall som den statistiske sentral har offentliggjort viser at skilsmisenes antall synker noe hvert år i Østerrike siden krigen sluttet. For tiden regner man med 6 skilsmisser for hvert 1000. inngåtte ekteskap. (Det er likevel ganske meget og overstiger antallet i Den tyske forbundsrepublikk).

TRONDHEIM

BERG & VIGUM A/S

Elektrisk Installasjonsforretning

Telf. 21483 - Trondheim

VÆR SIKKER

på førsteklasses varer til kjøkkenet.

De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med ROHDE Gelée, Puddinger, Sauser (også spesialtyper, ferdigsøtet, for diabetikere) ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter

ROHDE Boks 95, Trondheim.

BERGEN

Manufakturvarer - Sengeutstyr

SVERRE W. MONSEN

Bergen

Johan H.

BENTZON A.S

KOLONIAL - VASKEARTIKLER

En gros - Telefon 10106

Jacob L. Berstad

KONTORUTSTYR

BERGEN — OSLO

A/S Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

BERGEN

Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11482

A/S Smith Sivertsen's

Bakerier & Conditorer

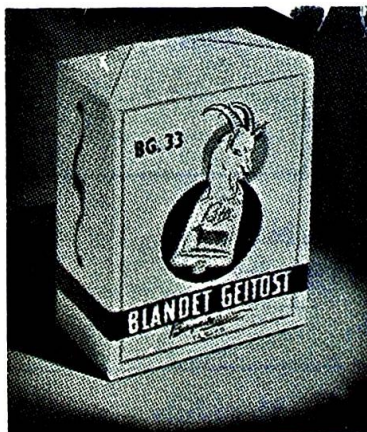
Gabrielsens
Elektriske A/S
Christiesgt. 9
Rett overfor
St. Pauls kirke
Rikt utvalg i moderne elektrisk utstyr

i Nygårdsgt.
ved Eldorado

Eches Farvehandel

NYGÅRDSGT. 4

Bergensmeieriet

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Efff.

JUVELER SMASTRANDGT 4

Bergen

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14110

Telegramadresse: «Kjell»

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 41 64 78 - 69 43 72

Melitta

KAFFETRAKTER
og ekstra fin snusmalt
kaffe gir
BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

WISBECH
ARTIFISIELL HANDEL

Majorstua - Oslo

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 37 57 68

OBS!
Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi
den tidligere
adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.   Telefon 41 01 10.

N. JOHANSEN
Bakeri & Konditori
Valkyriegt. 1 - Oslo

SØREN HANSEN
Kolonialforretning
Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

Tegn annonser
i
ST. OLAV!

ODDVAR J. LØDEM
MURMESTER & ENTREPRENØR
OSLO

ERLING MOE
God fisk

Joh. Weydahl A/s

Oslo - Centralb. 68 18 07

**KAFFE
og
HERMETIKK**
en gros

A/s E. Sunde & Co. Ltd.
Oslo
Alt i rørbransjen

G. GALLIGANI
PRYD- OG BRUKSKUNST
OSLO

A/s Norsk Medicinsk Varehus
Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo
Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk